

Vzdělávací politika

8.4. 2009

Mirka Wildmannová

Vzdělávací politika

**= souhrn konkrétních činností a opatření,
kterými zejména stát, ale i další subjekty
ovlivňují celou vzdělávací oblast**

Vzdělání je výsledkem dvou vzájemně souvisejících procesů:

Výchova: formativní proces, záměrným působením jsou utvářeny osobnostní, vlastnosti jedince, jeho morální a charakterové vlastnosti

Vzdělávání: proces, ve kterém převažuje informativní aspekt, jedinec si osvojuje soustavu poznatků a dovedností i metodu jejich nabývání

Vzdělání

= výsledný efekt výchovy a vzdělávání

- **Nemá hmotnou podstatu, je jen vlastností člověka**
- **Charakteristika dané populace**
- **Klasický příklad netržního zboží tzv. kladné externality (předurčeno k tomu, aby bylo zabezpečováno ze státních zdrojů)**

Ukazatele: objem vzdělání, struktura vertikální (stupně vzdělání), struktura horizontální (oborové zaměření), kvalita, obsah vzdělání

Kvalifikace

**= schopnost vykonávat určitou práci,
souhrn schopností, které jsou v určité
době pro výkon určitých povolání
vyžadovány**

Funkce vzdělání

- **Ekonomická**
- **Sociokulturní**
- **Preventivní**
- **Nápravná**
- **Socializační**

Ekonomická

- vzdělání není jen efektem ekonomického růstu (práce je složitější proces), ale současně i významným výrobním faktorem – nutná kvalifikace PS, utváření pracovní-profesních schopností**

Sociokulturní funkce

- **Vazba mezi vzděláním a mimoekonomickou oblastí života společnosti**
- **Vzdělání ovlivňuje lidskou osobnost jako fenomén**
- **Význam pro univerzální lidské hodnoty**
- **Způsob trávení volného času**
- **Spojeno s preferencemi rozvojových aktivit (sebevzdělávání, sport, kultura)**

Preventivní funkce

- **Vzdělání je nástrojem toho, aby člověk získal zaměstnání a mohl si zajišťovat svoji životní existenci a byl schopen plnit svoje další role ve společnosti**

Nápravná funkce

- **Vzdělání pomáhá léčit již existující problémy**

Socializační funkce

- **Vliv vzdělání na formování člověka jako společenské bytosti tj. jako pracovní síly i lidské osobnosti**

Základní principy

- **Princip celoživotního vzdělávání**
- **Princip rovných šancí v přístupu ke vzdělání**
- **Princip individualizace a diferenciací ke vzdělání**
- **Princip internacionalizace ve vzdělání**

Změny ve VP po roce 1989

- 1. Úloha státu a ostatních subjektů ve VP**
 - **Odstranění státního monopolu**
 - **Nestátní subjekty, soukromé a církevní školy**
 - **Pluralita vzdělávacího systému**
- 2. Zajištění spravedlivého přístupu ke vzdělání a kvalita vzdělávacích efektů**
- 3. Změny v systému financování (diverzifikace finančních zdrojů) – efektivnost vynakládání**

Strategické směry a cíle EU ve vzdělávání

- **Zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávacích systémů členských zemí**
- **Usnadnit všem přístup ke vzdělávání**
- **Otevřít vzdělávací systémy širšímu světu**

Vzdělávací soustavy zemí EU

- ***Jsou rozmanité***
- ***Zásady rozvoje školství v jednotlivých zemích***
 - **zásada rovného přístupu ke vzdělání**
 - **zvyšování průchodnosti systému**
 - **zvyšování kvality vzdělávání**
 - **podpora účasti stále širších vrstev populace na vyšších úrovních vzdělávání**
 - **budování možnosti celoživotního vzdělávání**
 - **sepětí s potřebami společnosti a trhu práce**

Literatura:

- **Krebs, V. a kol.: Sociální politika, kapitola č. 18**
- **www.msmt.cz**